

АДАПТАЦІЯ АНГЛІЦИЗМІВ У ТЕРМІНОЛОГІЇ

Мовна взаємодія – це процес, який виникає і розвивається внаслідок мовного контакту, що встановлюється між мовами в умовах білінгвізму, і є чинником змін на різних рівнях мовної системи. Процес запозичення передбачає засвоєння іншомовної лексики на всіх мовних рівнях системи мови-реципієнта.

На сьогодні спостерігаємо поширення складних, як правило дивергентних, діафонічних відносин, наприклад: англійська голосна «а» реалізується в межах фонем /a/, /e/, /y/: cartoon – картун (мальований фільм); action – екшн (команда режисера для початку зйомки); travelling – тревелінг (зйомка з руху).

Простежується закономірна тенденція до субституції англійських зредукованих одиниць, зокрема фонем /r/, українськими голосними повного творення /a/, /o/, /y/, /e/ з урахуванням орфографії мови-джерела: starlet - старлетка (молода актриса-початківець, яка має гарну зовнішність); trailer - трейлер (короткий кліп фільму, зроблений з рекламною метою).

У системі консонантизму англломовна фонема /h/ відтворюється українськими фонемами /г/ та /х/: /h/ - /x/ - horror – хоррор (фільм жахів); happyend – хепі-енд (щасливе завершення фільму).

Дифтонги англломовних термінів передаються сполученням двох монофтонгів, наближаючись до вимови мови-джерела, наприклад, spoiler – спойлер (інформація про фільм, яка, за задумом творців фільму, не повинна розкриватися до певного моменту)

Спостерігається інтенсивний розвиток і наявність помітного впливу англломовної термінології на формування досліджуваної терміносистеми. Залучення англіцизмів до української термінології сприяло усуненню багатьох описових конструкцій, розширенню фахової лексики, диференціації та деталізації. Дослідження процесу освоєння англломовних термінів у системі української мови показало, що англіцизми зазнають формальних змін у графічному відтворенні, фонемному складі, морфемній структурі та

граматичній формі, а також функційних змін на рівні словотворення та семантики.

Основною причиною використання запозичень (у цьому випадку англіцизмів) називають відсутність в українській мові власного відповідника. Проте з цим можна посперечатися. Існує безліч англіцизмів, що вживаються за умови наявного українського відповідника. Наприклад: провайдер – постачальник, контент – зміст, девелопер – розробник, лізинг – оренда, консьюмерист (консумент) – споживач, пітчінг – презентація (показ), дайджест – огляд, спреї – розбризкувач, кеш – готівка, ньюс-реліз – випуск новин, сервіс – обслуговування, паркінг – стоянка, дайвінг – пірнання, ліфтинг – підтяжка, сейл – розпродаж, пресинг – тиск. У такий спосіб спостерігаємо вживання абсолютних варваризмів-дублетів в українському сучасному мовленні. Проведене дослідження допомогло лише розглянути частково питання запозичення та адаптації новітніх англіцизмів у сучасній українській мові. Проте залишається багато суперечливих питань у цій галузі, які вимагають подальшого розгляду, зокрема, поглиблення розуміння причин та уточнення сфер функціонування нової запозиченої лексики.

Таким чином, однією з найактуальніших проблем сучасної неології є питання лексикографічної фіксації неолексем, що виникають через запозичення. За умови збереження комунікативності і функціонально-стилістичних обмежень запозичення стає одним із джерел поповнення сучасного словника української мови. При цьому адаптація неологізмів відбувається здебільшого через мовлення засобів масової інформації, оскільки ЗМІ сьогодні є надзвичайно поширеними та мають певний вплив на широкий загал населення. Через активність процесу «англізації» української мови питання запозичання заслуговують на подальше докладне наукове дослідження.

*Науковий керівник: Анастасія СІБРУК
канд. філол. наук, доцент, Київ*